

ISSN 0543-1220 | UDC 82(05)

ЗБОРНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

Уређивачки одбор

Др ГОРАНА РАИЧЕВИЋ, дописни члан САНУ, академик ЈОВАН ДЕЛИЋ,
др ИСИДОРА БЈЕЛАКОВИЋ, др САЊА БОШКОВИЋ ДАНОЛИЋ,
др СЛОБОДАН ВЛАДУШИЋ, др ПЕР ЈАКОБСЕН,
др ПЕРСИДА ЛАЗАРЕВИЋ ДИ ЂАКОМО, др ЖАНА ЛЕВШИНА,
др ГОРАН МАКСИМОВИЋ, др ДЕЈВИД НОРИС, др ПРЕДРАГ ПЕТРОВИЋ,
др СВЕТЛАНА ТОМИН, др РОБЕРТ ХОДЕЛ,
др АЛЕКСАНДРА ЦОЛИЋ ЈОВАНОВИЋ, секретар,
др ВИДА ЦОНСОН ТАРАНОВСКИ, др САША ШМУЉА

Главни и одговорни уредник
Проф. др ГОРАНА РАИЧЕВИЋ,
дописни члан САНУ

КЊИГА СЕДАМДЕСЕТ ТРЕЋА (2025), СВЕСКА 1

МАТИЦА СРПСКА

САДРЖАЈ

Сјудује и чланци

Др Милан Н. Јањић, <i>Либерџенсџиво и љубав у Дигроовим Индискретним драгуљима</i>	7
Др Оливера С. Марковић, <i>Јунакиња љародије између акџуелизованој и вирџуелној</i>	23
Др Радослав Љ. Ераковић, <i>Јован Сџефановић Виловски и Јаков Иђаџовић: Хроника једној књижевној (не)џријателсџива</i>	47
Др Драган Д. Проле, <i>Романџизам Милице Сџојадиновић Срџкиње – чеџири лица сџраносџи</i>	59
Мср Радослав Докмановић, <i>Исџоријска џрађа у Андрићевој џриповеџки Мустафа Маџар</i>	73
Др Маја Ј. Медан Орсић, <i>Милан Дединаџ између есџеџицизма и надреалисџичкој анџажмана</i>	89
Др Јован Делић, <i>Стражилово – џоема удвајања</i>	111
Мср Милица А. Кандић, <i>Дейекџивски жанр у роману Атлантида Борислава Пекића</i>	127
Др Биљана М. Бабић, <i>Забрављене речи у менџалном лексикону ученика (џрађа за џколски речник)</i>	143
Др Зоран Скробановић, др Мирјана Павловић, <i>Књижевни језик џромене: инџеркулџуралносџи и друџџвени анџажман у кинеским модернизмима</i>	161

Хроника

Мср Магда Миликић, <i>Саопштење са међународног научног скупа Анџажман у књижевној форми: књижевно дело Слободана Селенића, Институт за књижевност и уметност, Београд, 6–7. јун 2024.</i>	181
--	-----

Прикази

Др Светлана Томин, <i>Критичко издање Даниловој зборника</i>	185
Др Томислав Јовановић, <i>Докторска дисертација о књижевном делу Данила Бањској</i>	188
Др Милан Јањић, <i>Француско просветиљелство у књижевном оледалу: студија философско-књижевне епохе</i>	194
Др Славица Гароња Радованац, <i>Словенски мајријархај Евелина Гасјаринија</i>	198
Др Ана Мацановић, <i>Још један јрилој историји срјској јесничкој језика</i>	205
Др Часлав Николић, <i>Тромјлеј: Онјолоија јранице у књижевности</i>	209
Др Драгана Вукићевић, <i>Биографијом кроз фикцију, фикцијом кроз биографију</i>	215
Др Исидора Бјелаковић, <i>О развојним јујевима лексичке семантике</i>	220
Татјана Јовичић, <i>О брујању сјруна</i>	223
Др Марина Младеновић Митровић, <i>Периодика у фолклористичкој јерсијекјиви</i>	230
Др Александар Пејчић, <i>Кроз срјске јрадове и рејје</i>	234

In memoriam

Мр Дејан Милорадов, <i>Драгољуб Пејровић (1935–2024)</i>	239
Мср Милена Кулић, <i>Емилија Појовић (1996–2024)</i>	243
Упутство за припрему рукописа за штампу	245
Contents	251

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП *АНГАЖМАН У КЊИЖЕВНОЈ
ФОРМИ: КЊИЖЕВНО ДЕЛО СЛОБОДАНА СЕЛЕНИЋА*, ИНСТИТУТ
ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ БЕОГРАД, 6–7. ЈУН 2024.*

У сарадњи Одељења за поезику модерне и савремене српске књижевности и Одељења за историју српске књижевне критике и метакритике Института за књижевност и уметност, организован је и одржан међународни научни скуп о Слободану Селенићу. Интелектуалац који је вишеструко обележио српску културу друге половине XX века, Слободан Селенић (1933–1995) био је позоришни и књижевни критичар, антологичар, теоретичар драме, преводилац, професор драматургије на Факултету драмских уметности, а пре свега прозни и драмски писац. Организовањем скупа о Селенићу Институт је потврдио своју значајну улогу у ревалоризацији и реинтерпретацији српске књижевности XX века. Институт посвећено организује догађаје о најразличитијим аспектима српске књижевности, мада су појединачни прозни аутори, за разлику од песничких, до сада нешто мање били у фокусу. Скуп о Селенићевом делу, одржан на његов рођендан, представља значајан подстицај да као интерпретативна заједница изнова понудимо одговор на питање: које је место Слободана Селенића у српској књижевности?

Скуп су уредили виши научни сарадник др Владан Бајчета и научни сарадник др Марко Аврамовић. У присуству учесника и гостију, догађај је отворио директор Института др Бојан Јовић, који се осврнуо на Селенићево дело и изрекао неколико анегдота о књижевнику. Тако је већ на почетку у разговор унет дах негдашњег Београда, који је нестало заједно са личностима које су га обележили. Својим присуством скуп је оплемењила и удовица Слободана Селенића, госпођа Мерима Селенић. Скуп је протекао у радној, подстицајној и пријатељској атмосфери, а разговори о књижевности настављали су се, као по лепом обичају, у ресторану *Азбука*. Догађај је медијски испраћен, о њему је снимљен прилог за *Културни дневник* РТС-а.

Скуп о Селенићевом делу као вишегенерацијски дијалог објединио је гласове универзитетских професора, еминентних истраживача из земље и иностранства, као и младих истраживача и студената докторских студија. О пишевом делу говорили су и његови студенти, што је догађај посебно бојило личним тонама. Из суседних држава и иностранства своје реферате су представили проф. др Дејвид Норис (Универзитет у Нотингему), проф. др Сања Мацура (Филолошки факултет у Бањој Луци), проф. др Томислав Брлек (Филозофски факултет у Загребу), проф. др Роберт Ходел (Институт за славистику Универзитета у Хамбургу), проф. др Ален Ширца (Филозофски факултет у Љубљани) и проф. др Горан Радоњић (Филолошки факултет у Никшићу).

* Текст је настао у оквиру научноистраживачког рада НИО по Уговору склопљеним са Министарством науке, технолошког развоја и иновација број: 451-03-66/2024-03 од 26. 1. 2024.

Поред уредника др Марка Аврамовића и др Владана Бајчете, на скупу су излагали др Игор Перишић, др Марија Грујић (Институт за књижевност и уметност), проф. др Марина Миливојевић Мађарев (Академија уметности у Новом Саду), проф. др Иван Меденица (Факултет драмских уметности), проф. др Горан Гаврић, проф. др Петар Грујићић (Факултет савремених уметности), проф. др Снежана Милосављевић Милић, проф. др Јелена Јовановић (Филозофски факултет Ниш), др Јасмина Ахметагић, мср Јована Сувајџић и мср Магда Миликић (Институт за српску културу Приштина – Лепосавић), др Тамара Љујић, мср Јелена Маринков и мср Драгана Јовановић (Филолошки факултет Београд), доц. др Срђан Орсић, мср Милан Радоичић (Филозофски факултет Нови Сад), мср Милена Кулић (Матица српска), мср Растко Лончар (Гимназија „Јован Јовановић Змај“), Јелена Панић Мараш (Факултет за образовање учитеља и васпитача), Данијела Вујисић (Шеста београдска гимназија), Весна Црепуљаревић (Филолошка гимназија), Слободанка Шаренац (ОШ „Бошко Палковљевић Пинки“, Батајница–Земун) и др Јелена Милић (самостални истраживач).

Током два јунска дана у библиотеци Института говорило се о најразличитијим аспектима Селенићевог стваралаштва. У фокусу разговора била су пре свега његова прозна дела, односно романи, мада је било осврта и на ране приповетке. Говорило се о свим Селенићевим романима: о *Мемоарима Пере Бојаља* (1968), *Пријатељима* (1980), роману *Писмо/глава* (1982), затим *Очеви и оци* (1985), *Тимор mortis* (1989), *Убиство с иредумишљајем* (1993), као и о недовршеном роману *Малајско лудило* (обј. 2003). Истраживачка пажња била је и на драмском опусу, на драмама *Косанчићев венац 7*, *Ружење народа у два дела* и *Кнез Павле*, као и на позоришним и филмским адаптацијама његових дела. Било је речи и о идеолошко-политичким промишљањима из књиге *Искорак у стварности* (1995). Говорило се и о Селенићевим позоришним критикама, о његовом редакторском, антологичарском раду, текстовима о теорији и историји драме, о текстовима из заоставштине. Како су позориште и драма у основи његовог бављења књижевношћу, многи учесници полазили су од иманентне интердисциплинарности Селенићевог стваралаштва, што ће, претпостављамо, резултирати значајним увидима у радовима. Интердисциплинарност самог скупа један је од његових највећих квалитета. Омогућила је плодну размену између истраживача у оквиру различитих области којима се Селенић бавио.

Седам сесија научног скупа једна другу су допуњавале, дајући све заједно актуелан поглед на пишчево стваралаштво. Имајући све време у виду средишњу тему скупа, пишчево схватање ангажмана, истраживачи су знатну пажњу посвећивали темама грађанског друштва, као и еротизма у Селенићевом делу. Нека од излагања била су усмерена на књижевно-историјско и културно-историјско позиционирање Селенићевих остварења. Нека су у фокус постављала појединачна дела, а нека су Селенићево дело сагледавала у компаративном контексту. У дискусији и излагањима потврђено је да је Селенићево дело битно одређено преломним историјским тренуцима, а посебно је акценован еманципаторски и модернизаторски дух његовог укупног деловања.

Планирано је да из реферата са скупа проистекне зборник радова. После *Споменнице Слободана Селенића* (САНУ, 2004), био би то други по реду зборник радова посвећен његовом делу¹. О Селенићу је до сада објављена монографија *Ејџиџаф зајирџима* (2011) Сање Мацуре, настала на основу докторске дисертације, затим

¹ Један део књижевних сусрета Савремена српска проза у Трстенику 1988. године чинио је скуп *Књижевни ѿриџреџ Слободана Селенића*. Са овог невеликог скупа у зборнику је објављено неколико текстова, међу којима је интервју с писцем.

књига есеја Срђана Орсића *Чејрсџи и камашне* (2014), као и стваралачка биографија *Књижевности с предумишљајем* (2023) Владана Бајчете. Претходна, 2023. година, била је у знаку овога писца. Обележено је деведесет година од његовог рођења. Тим поводом уприличени су тематски блокови о његовом делу, у *Лейојису Мајици српске*, *Зборнику Мајице српске за књижевности и језик*, као и у часопису *Сцена*, који је уређивао Селенић. Сва три темата приредила је мср Милена Кулић, докторанткиња Филозофског факултета у Новом Саду, која у својој докторској дисертацији која је у изради изучава Селенићеве текстове о позоришту. На Филозофском факултету Пале Универзитета у Источном Сарајеву 2022. године одбрањена је дисертација Валентине Вукмировић Стефановић *Поетика њрозној њисма Слободана Селенића*. Селенић је био предмет изучавања и у дисертацији *Жанровска њрожимања у савременој српској драми (Борислав Михајловић Михиз, Борислав Пекић, Слободан Селенић)* Милене Стојановић, одбрањеној 2010. године на Филозофском факултету у Новом Саду.

Скуп *Анџаман у књижевној форми: књижевно дело Слободана Селенића* значајан је подухват који је показао да се о Селенићевом делу има шта ново рећи. На скупу су дате значајне синтезе досадашњих истраживања, а покренуте су и нове теме у вези са његовим делом, подстакнуте између осталог новим инсценацијама Селенићевих текстова. Поновним испитивањем Селенићевог статуса у српској култури даје се допринос разумевању укупног књижевно-историјског процеса у XX веку, како његових главних токова, тако и мањих рукаваца. На крају, сагледавање целине Селенићевог дела биће додатно охрабрено објављивањем целовите библиографије писца. Такву библиографију врло је изазовно саставити, с обзиром на то да је у питању велики број текстова, а један део њих је расут по периодици.

Тако је, на Институту за књижевност и уметност, у кругу зналаца његовог дела, прослављен 91. рођендан Слободана ‘Бобе’ Селенића.

Мср Мајда Миликић
Институт за српску културу Приштина – Лепосавић
истраживач сарадник
magdamilic95@gmail.com

Зборник Матице српске за књижевност и језик излази годишње трипут,
у три свеске, које чине једну књигу.

Редакција 1. св. LXXIII књиге Зборника Матице српске за књижевност и језик
закључена је 25. априла 2025. године.

Штампање је завршено јуна 2025.

Издаје Матица српска, Нови Сад

www.maticasrpska.org.rs
e-mail: milena.kulic@maticasrpska.org.rs

За издавача:
Проф. др Драјан Сїјанић
председник Матице српске

Стручни сарадник: *мрр Милена Кулић*

Секретар Уредништва: *др Александра Цолић Јовановић*

Лектор и коректор: *др Маја Сїјокин*

Технички уредник: *Вукица Туцаков*

Слова за корице израдио: *Драјан Вицекруна*

Тираж: 300

Компјутерски слог: Владимир Ватић, ГРАФИТ, Петроварадин

Штампање Зборника Матице српске за књижевност и језик помогло је
Министарство културе и информисања Републике Србије
Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Штампа: Сајнос, Нови Сад

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
80+82(082)

ЗБОРНИК Матице српске за књижевност и језик /
главни и одговорни уредник Горана Раичевић. – 1953, књ.
1– . – Нови Сад : Матица српска, 1954– . – 24 cm
Три пута годишње.

ISSN 0543-1220

COBISS.SR-ID 9627138

